

ЗАКЉУЧАК

О ЗАБРАНИ ДВОСТРУКОГ УКИДАЊА РЕШЕЊА У ПАРНИЧНОМ И ВАНПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ

Забрана двоструког укидања из члана 387. став 3. Закона о парничном поступку, односи се и на решења којима се поступак правноснажно окончава у парничном и ванпарничном поступку, на решења о трошковима поступка садржаних у првостепеним пресудама и на посебна решења којима је одлучено о трошковима поступка.

Образложење

У судској пракси је спорно питање да ли се законом установљена забрана двоструког укидања односи и на решења. Уочено је да се од стране другостепеног суда решења првостепеног суда укидају два пута и више, а да се највише вишеструко укидају решења о трошковима поступка.

У једном делу судске праксе је заступљено мишљење да се забрана двоструког укидања из члана 387. став 3. ЗПП, односи само на првостепену пресуду али не и на решење о трошковима јер је чланом 383. став 4. ЗПП прописано да ће другостепени суд да закаже расправу и одлучи о жалби и захтевима странака кад је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута. Када се међутим, ради о решењу, заступа се став да је у поступку по жалби против решења управо искључена примена цитиране одредбе члана 383. став 4. ЗПП, за разлику од свих других одредби тог закона, које се односе на жалбе против пресуде, а које се сходно примењују и на поступак по жалби против решења. Одлука о трошковима поступка сматра се решењем у смислу члана 124. став 5. ЗПП на које се не може применити правило забране двоструког укидања (решење Апелационог суда у Нишу број Р 6/2019 од 20.02.2019. године).

Према другом већинском схватању, члан 402. ЗПП не искључује примену члана 387. став 3. ЗПП, која се односи на забрану двоструког укидања првостепених одлука. Врховни касациони суд је одлучујући о сукобу надлежности за поступање у ванпарничном поступку одређивања накнаде за експроприсане непокретности одредио надлежност Вишег суда у Сремској Митровици, а у образложењу је навео: “Произилази да у конкретном случају Виши суд у Сремској Митровици није имао законских могућности да решењем Гж 692/2017 од 07.02.2018. године поново укине првостепено решење и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак. Због тога ће поменути другостепени суд након што стави ван снаге своје решење које је донето супротно закону поново одлучити о изјављеној жалби“ (решење Врховног касационог суда број Р1 617/2018 од 27.12.2018. године.)

У другом решењу Врховног касационог суда којим је решен сукоб надлежности између Апелационог суда у Нишу и Основног суд у Нишу, одређена је надлежност Апелационог суда у Нишу који је пресудом Гж2 277/19 од 04.07.2019. године, преиначио првостепену пресуду, а укинуо решење о трошковима поступка и у том делу вратио првостепеном суду предмет на поновни поступак (а радило се о другом

одлучивању од стане апелационог суда који је претходну првостепену пресуду био укинуо у целини). Врховни касациони суд је исказао став да двоструко укидање решења о трошковима поступка садржаног у пресуди првостепеног суда није могуће зато што члан 402. ЗПП не искључује примену члана 387. став 3. ЗПП (решење Врховног касационог суда број Р1 420/2019 од 29.08.2019. године).

С обзиром на то да члан 387. став 3. ЗПП, не прописује изричиту забрану двоструког укидања решења у парничном и ванпарничном поступку дошло је до различитог тумачења ове норме од стране судова. Врховни касациони суд је исказао свој став у наведеним одлукама и закључку имајући у виду начело суђења у разумном року (чл. 10. ЗПП) те да је ефикасност парничног поступка промовисана у више одредаба ЗПП. Тај циљ се постиже и забраном двоструког укидања првостепене одлуке без обзира да ли се ради о пресуди или решењу јер се поступак окончава тек правноснажношћу судске одлуке којом је одлучено о свим захтевима странака (главна и споредна потраживања), а то би требало да буде најкасније другим одлучивањем од стране другостепеног суда о жалби на пресуду или на решење.

(Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 12.11.2019. године)